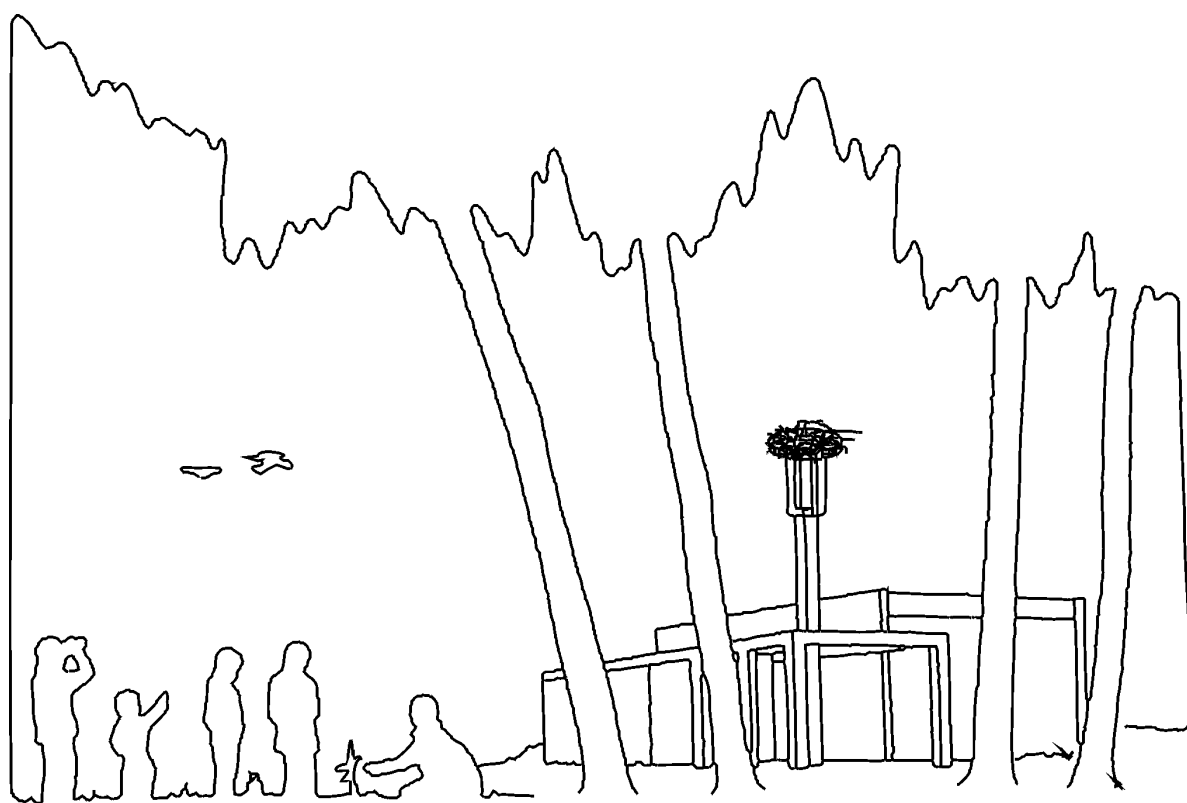

Jaarverslag 2021

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem

ivn natuur
educatie

IVN instituut voor natuureducatie en duurzaamheid

IVN draagt bij aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving

Inhoudsopgave	pagina
Samenvatting.....	4
Bestuur	6
Jeugd-IVN.....	7
Scholenwerk	8
Tentoonstelling	9
Kinderdoe	10
Kinderfeestjes.....	11
Publiek en Publiciteit	11
Cursussen	13
Natuurpaden.....	14
Landschap en Milieu.....	15
Vlindertuin.....	15
Kleine Landschapselementen.....	16
Wandelrouten netwerk Eindhoven.....	17
Gebiedsbeschrijvingen	18
Duurzaamheid	18
Vogels	19
Planten	20
Water	22
Vleermuizen.....	24
Insecten	25
Documentatiecentrum	25
D'n Aard.....	26
Ledenactiviteiten.....	27
Projecten	27

Voorwoord

Voor u ligt de editie van 2021 van het door IVN Veldhoven Eindhoven Vessem uitgegeven jaaroverzicht. Deze uitgave geeft een globaal overzicht van de activiteiten van de afdeling Veldhoven Eindhoven Vessem. Het verslag geeft tevens een indruk van de vereniging en de daarbinnen actief zijnde werkgroepen.

Het jaaroverzicht wordt aangeboden aan instanties, verenigingen en personen die een band met IVN Veldhoven Eindhoven Vessem onderhouden of die anderszins een relatie met onze afdeling hebben. Tevens is het digitaal beschikbaar via onze website.

Het bestuur hoopt dat dit verslag voorziet in uw behoefte. Voor op- of aanmerkingen over de inhoud kunt u contact opnemen met het secretariaat van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem. Ook als u graag andere rubrieken in het verslag ziet opgenomen, laat het ons dan even weten.

Bestuur

Voorzitter	Jos de Bruijn	Briljant 11	5629 HE	Eindhoven	0637323770
Secretaris	Gerard Lijten	van Aelstlaan 65	5503 BC	Veldhoven	0402540904
Penningmeester	Paul Olijslagers	Dreef 42	5504 LC	Veldhoven	0402541790
Lid	Claudia Stoldt	Zandeiland 59	5658 AK	Eindhoven	0641917390
Lid	Paméla Freriks	v. Nuenenstraat 99	5503 CK	Veldhoven	0621206899

Coördinatie werkgroepen

Jeugd-IVN	Heine van Maar	040-2534269
Scholenwerk	Marian Kessler	040-2532079
Tentoonstelling	Etje Hendriks	040-2300815
Kinderdoe	Petra van Leeuwen	06-22175315
Kinderfeestjes	Etje Hendriks	040-2300815
Publiek en Publiciteit	Gerard Lijten	040-2540904
Natuurpaden	Dré Verhagen	040-2051929
Cursussen	Jannie Landa	06-51403216
Landschap en Milieu	Rein Kieviet	040-2530168
Vlindertuin	José van Lieshout	040-2538271
Kleine Landschapselementen	Thea den Otter	040-2532913
Wandelroutenetwerk Eindhoven	Rien de Schipper	06-51579996
Gebiedsbeschrijvingen	Jos de Bruijn	06-37323770
Duurzaamheid	Ellen van Beek	06-24537008
Vogels	Heine van Maar	040-2534269
Planten	Eugenie Verstegen	040-8489475
Water	Tineke Lous	040-2544926
Vleermuizen	Dré Verhagen	040-2051929
Insecten	Wil Janssen	040-2550242
Documentatiecentrum	Harrie Kessler	040-2532079
D'n Aard	Paul Olijslagers	040-2541790
Ledenactiviteiten	Dré Verhagen	040-2051929

Adresgegevens

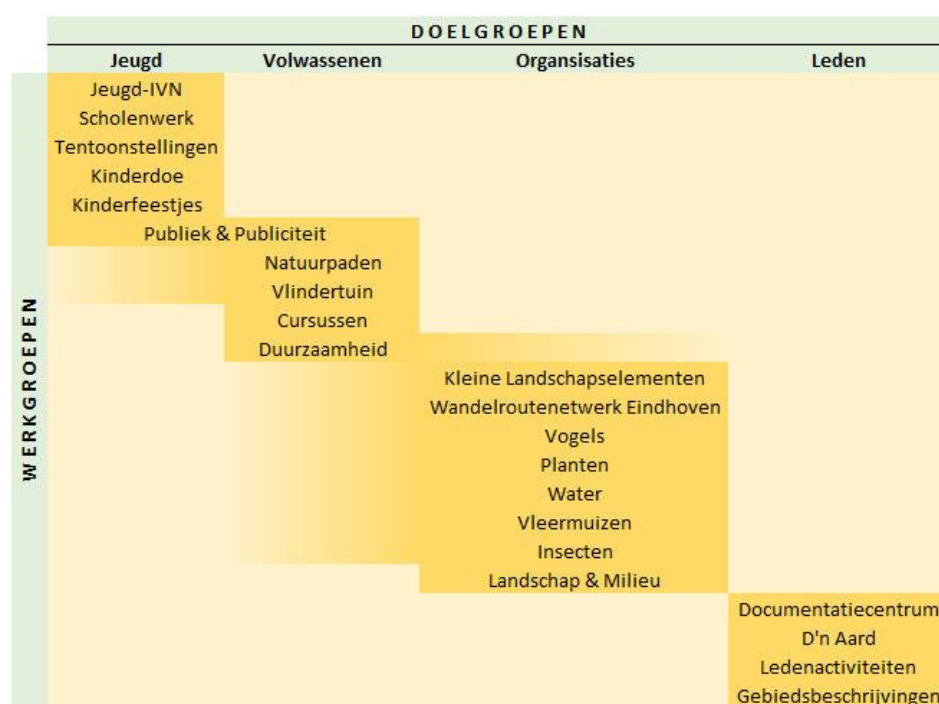
post/bezoek: D'n Aard, Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven
 telefoon: 040-2549279 (d'n Aard) / 040-2540904 of 06-20771867 (secretariaat)
 website: www.ivn.nl/vev
 email: ivn.vev@gmail.com

Statutaire naam:	IVN, Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid, afdeling Veldhoven Eindhoven Vessem
Kamer van Koophandel:	40237708
RSIN-nummer:	809594675
IBAN:	NL33 INGB 0000 3920 82

Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid IVN is een landelijke vereniging met ± 26.000 leden, die georganiseerd zijn in plaatselijke afdelingen. IVN Veldhoven Eindhoven Vessem is één van de 161 afdelingen met als werkgebied de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en de voormalige gemeente Vessem (de kernen Vessem, Knegsel en Wintelre, welke inmiddels behoren tot de gemeente Eersel). De afdeling is in 2013 ontstaan na samenvoeging van de afdelingen Veldhoven-Vessem (opgericht in 1981) en Eindhoven (opgericht in 1966) en heeft 307 leden. Daarnaast zijn er 16 jeugdleden, 18 donateurs en 19 aangesloten scholen/BSO's.

Het doel is om door middel van educatieve activiteiten belangstelling te wekken voor natuur, milieu en duurzaamheid. Bovendien willen we de kennis bij het publiek hierover vergroten. Met diverse activiteiten zorgen wij voor bescherming en ontwikkeling van de natuur in ons werkgebied.

Om het vele werk beter te kunnen uitvoeren en voor te bereiden is er in de afdeling een aantal werkgroepen ingesteld, die elk op hun manier een bijdrage leveren aan de natuur- en milieueducatie. Sommige doen dat direct gericht op één van de doelgroepen: jeugd, publiek of overheid & organisaties, andere hebben een meer ondersteunende of interne functie. Onderstaand schema geeft hiervan een overzicht.

Hieronder een beknopt overzicht van de belangrijkste activiteiten uit 2021, gerangschikt naar doelgroep. Op de volgende pagina's vindt u, per werkgroep, een uitgebreidere beschrijving.

Jeugd

- Twee-wekelijks met een eigen groep van 12 jeugdleden de natuur in. Een deel van de activiteiten kon echter niet doorgaan.
- Ondersteuning van 19 basisscholen/BSO's met natuurprojecten "in het veld"
- Interactieve tentoonstellingen voor basisscholen "Klimaatverandering, wat doe jij eraan?" in ons verenigingsgebouw D'n Aard met, helaas, een beperkt aantal van slechts 52 geregistreerde bezoekers
- Natuur-georiënteerde kinderfeestjes in bezoekerscentrum Toterfout voor 75 kinderen en 21 ouders
- Vier geplande kinderdoedagen in het Heempark, waarvan er helaas slechts 1 doorging

Publiek

- Uiteindelijk zijn in totaal 16 wandel- en fietsexcursies doorgegaan met 426 deelnemers
- Er werden 2 cursussen gestart met 38 deelnemers
- Onze folder met de speciale wandelroute "Monumenten in het groen" vond gretig aftrek (ca. 300 exemplaren) tijdens de manifestatie 100 jaar Veldhoven
- Onderhoud van wandel/fietsroutes in Veldhoven, Eindhoven en Eersel

Overheid & organisaties

- Onderhoud van kleine landschapselementen voor Natuurmonumenten, Brabants Landschap en de gemeente Veldhoven.
- Organisatie van de Natuurwerkdag in de Dommelbeemden
- Organisatie van natuuractie(f)dagen voor groepen in Veldhoven, met deelname van scholen, werknemers van ASML, Philips en IVN, in totaal ruim 170 vrijwilligers
- Betrokkenheid in de plannen op het gebied van ecologie en ruimtelijke ordening van de gemeenten Veldhoven, Eindhoven en Eersel
- Deelname aan een collectief van organisaties om de effecten van de geplande aanleg van de nieuwe N69 op natuur en landschap zo veel mogelijk te beperken
- Deelname aan het provinciaal netwerk vleermuizen en steenmarters en tevens meldpunt voor de gemeente Veldhoven
- Participatie in de Lokaal Toeristische Adviesraad Veldhoven
- Samenwerking met imkervereniging St. Ambrosius, Vogelwerkgroep de Kempen en KNNV afdeling Eindhoven, o.a. via het bieden van huisvesting
- Regelmatige contacten met diverse organisaties zoals Waterschap De Dommel, Erfgoedhuis Veldhoven, Brabant Water, Brabantse Milieu Federatie, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Brabants Landschap, SOVON, RAVON, Bosgroep Zuid, VVV Veldhoven, Visit Brabant, Trefpunt Groen Eindhoven, enz.

Natuurbescherming

- Broedvogelinventarisatie van Gijzenrooi en de Stratumse heide t.b.v. Brabants Landschap en de gemeenten Eindhoven en Geldrop
- Amfibieën-, vissen- en waterplanteninventarisatie van diverse poelen en beken in de omgeving
- Planteninventarisatie in Vessem en in Veldhovense bermen
- Controle van vleermuizenkasten in Veldhoven
- Insecteninventarisatie in de IVN-vlindertuin en Veldhovense bermen

Urenverantwoording

IVN Veldhoven Eindhoven Vessem zet zich in voor een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij (lokale) natuur, landschap, milieu en leefomgeving. Al dat werk wordt uitgevoerd door een groep van ruim 90 vrijwilligers, die hier jaarlijks vele uren in investeert, zoals te zien is in onderstaande tabel van de besteedde uren in 2021. Vanzelfsprekend was het aantal uren veel lager dan in eerdere jaren.

Werkgroep	Aantal uren	Werkgroep	Aantal uren
Bestuur	185	Natuurpaden	85
Jeugd-IVN	63	Cursussen	140
Scholenwerk	50	Publiek en Publiciteit	377
Tentoonstellingen	14	Landschap en Milieu	85
Gebiedsbeschrijvingen	10	Kleine Landschapselementen	663
Kinderdoe	50	Wandelrouten netwerk Eindhoven	200
Kinderfeestjes	40	Water	250
Vlindertuin	783	Vleermuizen	38
Planten	224	Ledenactiviteiten	8
Vogels	260	Documentatiecentrum	32
Insecten	104	D'n Aard	20
Duurzaamheid	32	Projecten	279
Subtotaal	1815	Subtotaal	2177
		Totaal	3992

Bestuur

Net als in 2020 heeft de COVID-19 pandemie vorig jaar een grote weerslag gehad op onze activiteiten. Door de langdurige beperkingen op bijeenkomsten in groepsverband hebben we weer veel wandelingen, cursussen, lezingen, kinderactiviteiten en de tentoonstelling moeten afgelasten. De meeste werkzaamheden en bijeenkomsten van werkgroepen hebben in kleine groepjes, met voldoende onderlinge afstand en op beperkte schaal plaatsgevonden.

De jaarvergadering vond in 2021 noodgedwongen op afstand plaats

De start van het jaar begon al slecht omdat de nieuwjaarsreceptie in januari niet kon doorgaan en ook de jaarvergadering, gepland in februari, moest worden uitgesteld. Die heeft uiteindelijk digitaal plaatsgevonden in april met een minimale deelname. Eén van de nieuwe bestuursleden, Yvonne Joosten, was daar niet meer bij; zij heeft zich vanwege veranderde persoonlijk omstandigheden helaas moeten terugtrekken. Dat zelfde overkwam Paméla Freriks, later in het jaar, waardoor de bezetting van het bestuur onder druk kwam te staan. Dat werd nog versterkt door de aankondiging van Paul Olijslagers om zijn taak als

bestuurslid en penningmeester begin 2022 te willen neerleggen. Voor die functie gingen we op zoek naar kandidaten via diverse kanalen, en uiteindelijk met succes. Cor van Leeuwen, op dat moment nog geen IVN-lid, zag hierin een mooie en nuttige uitdaging met zijn pensioen in zicht.

Mede door toedoen van corona is het contact met de leden erg beperkt geweest, wat met name belemmerend was voor nieuw aangemelde leden. Om die reden heeft het bestuur een programma gestart van kennismakingsbijeenkomsten waarvoor (nog) niet-actieve leden worden uitgenodigd, te beginnen met de nieuwste aanmeldingen. De eerste bijeenkomst heeft inmiddels plaatsgevonden, tot tevredenheid van alle deelnemers.

Jos de Bruijn (voorzitter), Paul Olijslagers (penningmeester), Gerard Lijten (secretaris), Claudia Stoldt en Paméla Freriks

Jeugd-IVN

De eerste helft van 2021 konden we geen activiteiten uitvoeren. De basisscholen werden in deze periode gesloten, zodat het logisch was dat het jeugd-IVN haar activiteiten ook zou stilleggen. Door deze situatie is zelfs de slotdag in juni vervallen. Na de zomer van 2021 konden we gelukkig weer aan de slag.

Door de periode zonder activiteiten is het aantal deelnemende kinderen flink teruggelopen. We hebben nu 12 leden. Het is een leuke groep, waar we in het najaar veel mee hebben gedaan.

Heerlijk spelen in de natuur (archieffoto)

Waterdieren scheppen blijft spannend, wat komt er boven water? Welke stukje beek of sloot heeft de meeste dieren? Op de landelijke bodemdierendag zochten we rond D'n Aard naar kruipend spul en voerden dit in op de daarvoor beschikbare site. We haalden net als vorig jaar een hoge score. Het struinen viel in het water door veel regen, daarom hielden we een binnenactiviteit over vogels en uitpluizen van uilenballen. Ook de zaterdagochtenden met paddenstoelen en diersporen verliepen leuk. Daarna sloeg het virus weer toe en verviel de kerstactiviteit.

Er zijn in het najaar geen combinaties van het jeugd-IVN met Sjors Creatief geweest. We hopen in 2022 het programma vrij normaal te kunnen draaien.

Heine van Maar en Etje Hendrikx (coördinatoren), Lucy Géhéniau, Mia Tops, Mado Dalsem, Jeannette Wagelaar, Marja van den Berg (en Michiel van der Heijden)

Scholenwerk

De scholenwerkgroep streeft ernaar, dat kinderen op basisscholen minimaal twee keer per jaar de natuur in gaan. Daartoe maakt/bewerkt de werkgroep tweemaal per jaar een project voor leerlingen van de groepen 1 t/m 4 en een project voor de leerlingen van groep 5 t/m 8 van alle basisscholen in Veldhoven, Eindhoven en Vessem. Er zijn twaalf scholen uit Veldhoven/Vessem lid, zeven scholen uit Eindhoven en ook een BSO. Deze projecten worden normaal gesproken gepresenteerd op de bijeenkomsten voor leerkrachten en contactpersonen en andere geïnteresseerden van de scholen en organisaties in maart en september in D'n Aard. Vanwege de coronamaatregelen konden beide bijeenkomsten ook in 2021 niet doorgaan.

Afgelopen maart hebben we de scholen de volgende projecten gestuurd:

- Voor groep 1-4: Wij gaan op ontdekkingsreis
- Voor groep 5-8: Groei mee met je boom

Deze projecten zijn het hele jaar door te gebruiken. Er kan op elk moment mee gestart worden. Een aantal scholen werkt met projecten uit vorige jaren, die door de werkgroep zijn samengesteld. Er is keuze uit meer dan vijftig projecten over uiteenlopende flora- en fauna-onderwerpen. Op onze website www.ivn.nl/vev is de volledige lijst met uitgebrachte projecten te vinden. De projecten kunnen gratis worden gedownload.

Leerlingen planten boompjes in het nieuwe Tiny Forest bij basisschool de Troubadour in Eindhoven

Tevens attenderen we de scholen elk jaar op de bodemdierendagen, die plaats vinden rond 4 oktober, diierendag. In september, oktober en november is er voor de groepen 6 t/m 8 de mogelijkheid om mee te helpen met bosonderhoud bij de Vlasroot.

Als scholenwerkgroep gaan we verder met het zoeken naar de behoeften, die de scholen hebben wat betreft het natuuronderwijs en hoe we hen daarmee kunnen helpen. In de tweede helft van 2021 is de SWG een viertal keren bij elkaar geweest om de projecten voor 2022 te bepalen en uit te werken.

Sinds begin van het schooljaar 2021-2022 is de scholenwerkgroep van IVN Veldhoven Eindhoven Vessem betrokken bij het educatietraject rondom de Tiny Forests in Eindhoven. Een Tiny Forest is een klein bosje met uitsluitend inheemse soorten, ter grootte van een tennisbaan. Het voegt extra groen toe aan de stad en het is een plek waar natuureducatie mogelijk is voor basisschoolleerlingen. Het moet een plek worden, waar natuur en natuureducatie samenvallen.

Op basisschool de Troubadour in het Eindhovense stadsdeel Gestel heeft IVN-Zuid Natuureducatie al gastlessen gegeven over Tiny Forests. Hierbij waren twee mensen van IVN VEV aanwezig. In het Genderpark vlak bij deze school is een Tiny Forest gerealiseerd. Op 17 december 2021 was de plantdag. Negen groepen van BS de Troubadour hebben op die dag ongeveer 600 boompjes geplant. IVN VEV heeft op deze dag geholpen bij het beplanten van het bosje.

In 2022 volgen nog twee Tiny Forests in Eindhoven. De scholenwerkgroep zal actief betrokken zijn bij dit educatietraject. Ook bij het beheer van de Tiny Forests zal de SWG een rol spelen.

Marian Kessler (coördinator), Jaco van den Broek, Etje Hendrikx, Eugenie Verstegen en Frans van den Berg

Tentoonstelling

De jaarlijkse educatieve natuurtentoonstelling voor scholen staat opgesteld in d'n Aard. Door de covidpandemie is er weinig gelegenheid voor de scholen om een excursie in te plannen.

Tentoonstelling 2019-2020

Eind september zijn we gestart met de controle van de tentoonstelling : Over zand..., zand erover!

In oktober hebben we de tentoonstelling opgebouwd. Deze tentoonstelling zou blijven staan tot de meivakantie van 2020. In de paar weken van 2019 zijn er geen scholen geweest. In 2020 zijn drie groepen op bezoek geweest bij de tentoonstelling. Daarna kwam de lockdown en sloten de scholen.

Periode	Titel	Kinderen	Begeleiders	Totaal
2013 - 2014	De beek: natuurverbinder	712	172	884
2014 - 2015	Over zand..., zand erover!	764	188	952
2015 - 2016	De Eik: bo(o)mvol leven	676	122	798
2016 - 2017	Klimaatverandering: wat doe JIJ eraan?	716	87	803
2017 - 2018	Winter: blijven of niet?	318	37	355
2018 - 2019	de Beek: natuurverbinder	411	57	468
2019 - 2020	Over zand..., zand erover!	82	9	91
2020 - 2021	Klimaatverandering: wat doe JIJ eraan?	0	0	0
2021 - 2022	Klimaatverandering: wat doe JIJ eraan?	50	2	52

Tentoonstelling 2020-2021

In oktober hebben we de tentoonstelling voor het nieuwe schooljaar weer opgebouwd: Klimaatverandering: wat doe JIJ eraan?

Leerlingen zoeken antwoorden bij een opdracht over klimaatverandering

Omdat de scholen erg druk waren met het bijspijkeren van de leerlingen met alles wat ze tijdens de lockdown gemist hebben, hebben we maar enkele aanmeldingen gehad, die ook weer afgezegd zijn. We besloten ook in het schooljaar 2020-2021 deze tentoonstelling aan te bieden. In het najaar van 2021 zijn uiteindelijk twee groepen van een school geweest.

Etje Hendriks (coördinator), Lucy Géhéniau, Joke Verhallen, Marja Behage, Paul Olijslagers, Martin Oude Aarninkhof, Theo Kampshof, Ans de Zeeuw en Mieke van den Hurk

Kinderdoe

In 2021 ging vanwege de Covid-19 maatregelen maar één van de 4 geplande kinderdoe-dagen door: dat was die van "Eekhoorn in de herfst". Fijn om te merken dat de kinderen en hun ouders onverminderd enthousiast heempark Frater Simon Deltour dan weer weten te vinden en allemaal enorm genieten van 't lekker-luisteren onder de grote boom naar het verhaal. IJverig als eekhoortjes hazelnoten verstoppen in een bloempotje en hun springkunsten laten zien tjop tjop tjop zonder gebruik van een eekhoornpluimstaart!

Eekhoorn verstopt zijn hazelnoten graag in bloempotjes

Onverminderd enthousiast is ook onze vrijwilligerswerkgroep die buitelt door de natuur en prentenboeken en die bestaat uit:

Petra van Leeuwen (coördinator), Jeanne van Amesfoort, Harrie van Bijsterveld, Elly Gudden, Jacqueline van Heek, Inge Hillemans, Hendra de Koning - van Wijk, Riet Lambregts, Ger Matheussen, Trudie Ruiter, Barbara Stolte, Ankie van Vilsteren, Caroline van de Goor, Monique van Zon, Astrid van der Hulst, Kees de Koning en Femke Soontiëns (stopte dit jaar; jammer vinden we dat, want ze droeg een waardevol speels steentje bij!)

Kinderfeestjes

In 2021 had de coronapandemie in golven invloed op onze activiteit. We hebben 10 kinderfeestjes 'gedraaid'; in totaal bereikten we zo 75 kinderen en 21 volwassenen. De leeftijd van de kinderen varieerde van 7 tot 10 jaar. Gemiddeld komen er tussen de 7 en 8 kinderen per feestje. Kosten zijn € 35,00 per feestje.

De jarige krijgt een IVN-cadeautje in de vorm van het doeboek voor groene woudlopers, een zoekkaart en foldertjes van het Jeugd-IVN. Soms zien we kinderen terug bij het Jeugd-IVN. De aanmeldingen komen binnen via ons secretariaat of via Gasterij 't Dorpsgenot in Zandoerle. Met hen hebben we afspraken gemaakt over de taakverdeling: zij verzorgen de catering in overleg met de ouders en wij bieden een educatief programma in de natuur rondom de gasterij van 2 uur. Bij slecht weer kunnen we uitwijken naar de gasterij en hebben we een binnenprogramma (uilenballen pluizen, een speurtocht binnen, een spel). De feestjes zijn niet in het weekend: favoriete dagen zijn woensdagmiddag en vrijdagmiddag.

Etje Hendriks (coördinator), Lucy Géhéniau en Agnes Kok

Publiek en Publiciteit

De werkgroep verzorgt de PR van de vereniging, het verenigingsblad "Praatkruid", de coördinatie en organisatie van de (meeste) publieksactiviteiten en de publiciteit daarvan. Ze onderhoudt de website, de Facebookpagina en de nieuwsbrief van de afdeling en schrijft artikeltjes voor een twee-wekelijkse natuurrubriek in het Veldhovens Weekblad en Groot

Eindhoven. Zij maakt informatiefolders over de vereniging en staat af en toe met een standje op markten en beurzen.

Publieksactiviteiten

Van de 46 geplande activiteiten voor publiek werden er 10 afgelast vanwege corona en nog eens 3 als gevolg van slecht weer. Het uiteindelijk resultaat viel dus toch nog mee, met een totale deelname van ruim 800 personen. Er werden 10 geplande en 6 aangevraagde wandelingen verzorgd. Daarnaast een workshop nestkasten bouwen met een groep mantelzorgers (via SWOVE), een lezing over de Aanscotse Beemden en een activiteit met waterdientjes voor kinderen (via LOEK@YOU).

Mantelzorgers ervaren wat afleiding met het in elkaar zetten van nestkasten

Ook werd een kraampje ingericht tijdens de manifestatie 100 jaar Veldhoven (samen met Erfgoedhuis Veldhoven), waar brochures te krijgen waren over de speciaal uitgezette fietsroute “Monumenten in het groen”. De belangstelling daarvoor was overweldigend; verspreid over 2 dagen werden ruim 300 geïnteresseerde bezoekers te woord gestaan. En tenslotte is er 7 keer met groepen vrijwilligers (van ASML, Philips, basisscholen, Natuurwerkdag) gewerkt in natuurgebieden, voornamelijk het verwijderen van opslag van berk- en grove den zaailingen.

Gerard Lijten (coördinator), Wil Dijkhuizen, Rien de Schipper, Dré Verhagen, Martien van de Ven, Tineke Lous, Peter Buijsman, Rein Kieviet, Claudia Stoldt, Cees van der Leeuw, Anita Liebregts, Els van der Voort, Etje Hendriks, Agnes Kok, Jos de Bruijn, Wil Janssen, Jannie Landa, Femke Soontjens, Addy van Dijk, Adrie Jüngst, Peter van den Berk, Ria Piek, Ellen van Beek, Eugenie Versteegen, Lucy Géhéniau, Leny Westeijn, Jolanda Dekkers, Frans van den Berg, Paul Olijslagers en Leonhard Schrofer

Electronische media

Publiciteit via internet en e-mail werd weer actueel gehouden via onze website (ivn.nl/vev) en Facebook (www.facebook.com/IVN040).

Gerard Lijten en Patricia van Casteren

Praatkruid en nieuwsbrief

Het Praatkruid wordt in het programma Editool gemaakt. Het eerste nummer van 2021 is nog voor rekening geweest van Paul Olijslagers, de overige 3 nummers zijn door Etje Hendriks gemaakt.

De nieuwsbrief komt normaal maandelijks uit, maar door het wegvallen van activiteiten dit jaar maar enkele keren.

Etje Hendriks (coördinator), Paul Olijslagers, Marian Kessler, Dré Verhagen en Gerard Lijten

Natuurrubriek

Er zijn dit jaar slechts 4 columns verschenen, waarvan 1 in januari. Door een wijziging in het redactioneel beleid is de publicatie pas in december weer opgestart. Pluspunt daarbij is wel dat we nu ook in Groot Eindhoven publiceren, zodat het bereik aanzienlijk vergroot is. We zijn inmiddels de 100 publicaties gepasseerd.

Tuin met eigengemaakte compost

2-wekelijkse rubriek van het IVN

IVN VEV

WOENSDAG 1 DECEMBER 2021

Groot Eindhoven

15

De tuin heeft altijd organische stof (compost) nodig. Het hecht gronddeeltjes aan elkaar, zodat een kruimelige structuur ontstaat. De meest noodzakelijke voedingsstoffen voor alle planten zijn in de compost aanwezig.

VELDHOVEN – Door verschillende organische materialen samen te brengen wordt een proces in gang gezet, dat van afval op een natuurlijke wijze voedsel maakt voor planten. Het composteren kan op een open hoop, in een bak of gesloten vat. Een open hoop en bak hebben als voordeel, dat het contact met de grond be-

envoert dat de eventuele zaden en ziektekiemen minder kans krijgen te overleven.

Zuurgraad
Goede compost heeft de juiste vochtigheids- en zuurgraad, en ook de juiste verhouding tussen koolstof en stikstof. Bovendien bevat hij waardevolle voedingsstoffen en mineralen. Uiteraard mag compost niet zijn verontreinigd met chemicaliën, insecticiden en onverteerbare stoffen. Een composthoop werkt het beste als hij in lagen is opgebouwd. De composthoop kan beter een beetje beschut liggen voor de zon. Op de bodem komt luchtig materiaal, bijvoorbeeld kleine takjes of stengels. Daarop komt vervolgens de eerste laag van keuken- en/of tuinafval. Op deze laag komt wat stalmeest, compost of zwarte tui aan de compostering goed op gang te brengen en af en toe een handje kalk op een nieuwe laag.

DE COMPOST KAN FLINK WARM WORDEN

houden blijft, zodat wormen en insecten het proces aan de gang houden. Bacteriën, schimmels en wormen spelen de hoofdrol in dit proces. Bacteriën zetten stikstof om in nitraten. Wormen zorgen voor een goede beluchting. Ze eten per dag 10 maal hun eigen gewicht. De uitwerpselen werken als compostversneller. De hoge temperatuur, die wel tot 60 graden kan oplopen, zorgt

2-jarige composthoop 2021 op de achtergrond, daarvoor 2020, al een heel eind gezakt. FOTO: Rien de Schipper

Compostvat
Als een compostvat gebruikt gaat worden, kan dat overigens het beste tot 70 tot 85% gevuld worden. Als het vat in de zon staat, zal de compostering sneller verlopen. Met het deksel is de vochtigheidsgraad

(en de luchttoevoer) te regelen, maar het vat zal zeker in de zomer over het algemeen open moeten staan.

Voor goede compost moet er in ruime mate zuurstof, dus lucht, bij het materiaal kunnen komen.

Koffiedik
Wat kan er wel en wat niet op de compost? Niet zo goed zijn: Oud brood, kaasresten en gekookte etenresten. Zij trekken vliegen, katten en ongedierte aan en vertragen het compostingsproces. Aardappelen, citroenen en sinaasappelschillen bevatten nog resten bestrijdingsmiddelen of kiemremmers. Ook wortels van weekerend onkruid, zoals zevenblad, horen niet bij de compost. Wel goed zijn: Tuin-, groente- en fruitafval. Ook theezakjes, koffiedik, eierschalen, visgraten, gras, snoeihout, mest van kippen, duiven of knaagdieren zijn prima voor de composthoop. De tuin heeft altijd organische stof (compost) nodig. Het hecht gronddeeltjes aan elkaar, zodat een kruimelige structuur ontstaat. De meest noodzakelijke voedingsstoffen voor alle planten zijn in de compost aanwezig. Compost kan het beste in het voorjaar opgebracht worden. In die tijd nemen de planten snel voedingsstoffen op. Een flinke groei en bloei is het resultaat.

DOE HET ZELF!
Zelf composteren is goed te doen voor wie een beetje ruimte in de tuin heeft. Er zijn wel een aantal basisregels waaraan voldaan moet worden om het geheel tot een succes te maken. Eigen compost is een perfect voedingsmiddel voor een uitbundig bloeiende tuin.

Sinds eind december verschijnt de natuurrubriek ook in Groot Eindhoven

Rien de Schipper (coördinator), Marian Kessler en Dré Verhagen

Cursussen

In 2021 werden 2 cursussen georganiseerd: “een levende tuin” en “Training begeleiden natuurwandeling”.

Een levende tuin

Deze cursus startte in november 2021 met 16 enthousiaste deelnemers. Uitgevoerd door Claudia Stoldt en Jannie Landa. De werving van de cursus is gedaan door de volksuniversiteit Eindhoven.

Training begeleiden natuurwandeling

Het was de bedoeling dat deze training eerder zou starten, maar door Corona is deze verschoven naar 2021. Deze regionale training is intensief voorbereid door de afdelingen van regio De Kempen (IVN-afdelingen Valkenswaard-Waalre, Bergeijk-Eersel, Kempenland-West en Veldhoven Eindhoven Vessem). In onze afdeling uitgevoerd door Jannie Landa. Er doen 22 deelnemers uit regio De Kempen aan mee. Het doel is dat ze zelfstandig een natuurwandeling kunnen begeleiden. Ze worden begeleid door een mentor uit de eigen afdeling. Voor de afdeling VEV zijn dit Heine van Maar, Jos de Bruijn en Gerard Lijten. Ze leren een beschrijving te maken van een eigen gebied en als afsluiting organiseren ze een wandeling. In 2021 vonden in de zomer twee informatiebijeenkomsten plaats waarna de definitieve inschrijving volgde.

Cursisten van de “training begeleiden natuurwandeling” in actie

Er zijn in 2021 vijf dagdelen geweest over de volgende onderwerpen: Kempische landschap met beekdalen en agrarisch landschap, begeleidersvaardigheden, bos en heide en bomen. Theorie en praktijk wisselden elkaar af. Er is een speciale uitgebreide reader samengesteld. De opzet van de training is volgens een nieuw concept ontwikkeld; veel zelfstudie en veel oefenen om te leren een begeleider te kunnen zijn. De deelnemers zijn heel enthousiast en leergierig en, zoals het er nu naar uit ziet, is het zeker een succes.

Jannie Landa (coördinator), Claudia Stoldt, Heine van Maar, Jos de Bruijn en Gerard Lijten

Natuurpaden

De routes van de wandelpaden zijn gecontroleerd. Vervanging van routemarkeringen en terugplaatsen van verdwenen palen is voortdurend nodig om de routes in stand te houden. Bij gelegenheid van 100 jaar Veldhoven heeft de padengroep samen met Erfgoedhuis Veldhoven een oude fietsroute langs monumentale panden en monumentaal groen helemaal vernieuwd. De presentatie van de route was een succes: alle brochures waren binnen de kortste keren weg, van de folders verdween het overgrote deel. De rest is verspreid over Veldhoven (o.a. bibliotheek, IVN, Erfgoedhuis, Oude Slot) en ook op internet is op de IVN-site de route met alle toelichting terug te vinden.

Dré Verhagen (coördinator), Martien van de Ven en Jetty de Visser

Landschap en Milieu

De werkgroep volgt de ontwikkelingen op het gebied van planologie die direct of indirect effect hebben op de lokale leefomgeving. Om vervolgens ook invloed op de plannen te kunnen uitoefenen wordt, zo mogelijk, zitting genomen in commissies, klankbordgroepen en andere overlegorganen. In andere gevallen wordt gebruik gemaakt van inspraakmogelijkheden zoals het indienen van zienswijzen en, in het uiterste geval, het instellen van een beroep.

Om verschillende redenen staat de samenhang binnen de werkgroep al een tijd op een laag pitje. Daarom wordt zij, op ad-hoc basis, bijgestaan door het bestuur en leden van andere werkgroepen.

Onze betrokkenheid in 2021 bestond uit:

- Structureel (2-maandelijks) overleg met de gemeente Veldhoven op ambtelijk niveau zonder formele agenda. Alle “groene” onderwerpen worden besproken. We proberen met name onze educatieve rol in te zetten. Vanwege corona is er dit jaar helaas slechts 1 bijeenkomst doorgegaan.
- Vertegenwoordiging in het Trefpunt Groen Eindhoven en het Centraal Milieu Overleg om contact te houden en invloed uit te oefenen op het groenbeleid van de gemeente Eindhoven.
- Incidenteel overleg met de gemeente Eersel via hun beleidsmedewerker Bosbouw en Natuurbeheer.
- Samen met een aantal andere organisaties hebben we gedurende 10 jaar geprobeerd de negatieve effecten op de natuur vanwege de aanleg van de Westparallel (N69) zo veel mogelijk te beperken. De weg is inmiddels operationeel, een jaar eerder dan gepland. Daarin hebben we toegestemd nadat we schriftelijke afspraken met de provincie hebben gemaakt over een verlengde monitoringsperiode en bijstelling van maatregelen t.a.v. het nabijgelegen natuurgebied Keersopperbeemden.
- We volgen de gemeentelijke plannen t.a.v. de Omgevingswet, de Regionale Energie Strategie en de Warmtetransitie via diverse overleg- en inspraakmogelijkheden.

Rein Kieviet (coördinator), Gerard Lijten, Dré Verhagen, en Jos de Bruijn

Vlindertuin

Na maanden verplichte rust i.v.m. corona in het land, konden wij op 22 februari weer op afstand van elkaar werken, wel in groepjes van twee a vier personen. Omdat er toch wel erg veel blad ligt in de tuin, hebben we een bladblazer aangeschaft.

- Op 29 maart zagen we weer veel solitaire bijen vliegen o.a. gehoornde metselbij.
- In april hadden we nog hagel en sneeuw.
- In de kleine vijver zat een gat in het zeil, gelukkig was het te repareren. Later in het jaar zat er ook een gat in het zeil van de grote vijver, ook is dit gat gelukkig weer gerepareerd.

Opschonen van de vijver

- 31 mei, eindelijk weer mooi weer, 24 graden.
- Juni was een warme maand. Daarom regelmatig tussendoor water geven.
- De tuin wordt ook regelmatig bezocht, op een dag mensen die op de camping in Vessem zaten, adres gevonden op de site.
- Meidoorn en sleedoorn zijn weer mooi gevlochten.
- Bij de voordeur hebben we een hek geplaatst. Verschillende palen van de omheining vervangen.
- Wel noten aan de notenboom, maar ook onze boom heeft last van de walnoot-boorvlieg. De bast wordt zwart en de noten worden ook aangetast.
- De bijenboom is omgewaaid, heel jammer want het gonsde van de insecten rondom de boom.
- Vlinders in de tuin: citroentje, koolwitje, dagpauwoog, bont zandoogje, distelvlinder, atalanta, boemblauwtje.
- Rupsen van de sint-jakobsvlinder op het jakobskruiskruid en, voor het eerst dit jaar, veel rupsen van de dagpauwoog op de grote brandnetel.
- Dit jaar was er helaas geen open dag en nachtvlindernacht i.v.m. de corona in het land.

José van Lieshout (coördinator), Joke Verhallen, Lucy Géhéniau, Lia Verhagen, Harrie Kessler, Paul Olijslagers, Thea den Otter, Dré Verhagen, Kees van Hout, Francien Somers, Sonja Schmidt, Cees van der Leeuw

Kleine Landschapselementen

In 2021 hebben wij met minder mensen gewerkt dan in voorgaande jaren. Eén persoon is gestopt, hij heeft elders vrijwilligerswerk gevonden, 2 personen zijn langdurig ziek en enkele mensen hebben niet gewerkt i.v.m. corona. De werkgroep heeft per 31 december 2021 nog 22 leden. Wij zijn op zoek geweest naar nieuwe leden maar tot nu toe zijn er helaas geen aanmeldingen binnengekomen.

De opdrachtgevers dit jaar waren Brabants Landschap, Natuurmonumenten en de gemeente Veldhoven. We hebben wilgen geknot, houtwallen opgeschoond, opslag van dennetjes getrokken en 31 grafheuvels gemaaid.

Werkgroepleden knotten wilgen in de Dommelbeemden

In februari hebben we met 3 vrijwilligers van KLE, een afgevaardigde van de gemeente Veldhoven en van de Provincie Noord Brabant 325 vogelbosjes geplant en 25 boompjes aan de Riethovensedijk in Veldhoven. Dit is een initiatief vanuit “Plan Boom”.

Dit jaar hebben we weer een Natuurwerkdag kunnen organiseren samen met Natuurmonumenten. Helaas zijn er maar vijf aanmeldingen geweest van buitenaf en voor het eerst geen kinderen.

Thea den Otter en Gerard Hofmans (coördinatoren), Cor Bakker, Frans Boks, Johan Couwenberg, Wim van Dooren, Ad van Dorst, Peter van Engelen, Bob Groeneveld, Birgit van Hal, Ad van den Heuvel, Steven Luitjens, Frank Meulenstein, Sonja Schmidt, Gerard Schoenmakers, Frans Slegers, Jacques Smulders, Ab Stevels, Lia Verhagen, Wim Verrijp, Hans Vissers en Anneke de Voogd

Wandelroutenetwerk Eindhoven

De groep die het wandelnetwerk in Eindhoven onderhoudt, heeft het tweede jaar van de coronacrisis weer gewoon zijn werk kunnen doen. Er hebben geen grote wijzigingen plaatsgevonden. Wel is de aanleg van de verlengde spottersweg nog een tijdelijk hindernis op de route naar Best. In de loop van 2022 zal dit wel opgelost kunnen worden. In de loop van het jaar zijn er twee lange afstandsroutes over het netwerk gelegd. Dit zijn de Liberation Route Europa (Airbornepad) en ‘Ons Kloosterpad’. Beide routes doorkruisen Eindhoven.

Er is één wijziging in de groep controleurs: Paul Olijslagers heeft het stokje doorgegeven aan Bob Groeneveld.

Het schildje van de nieuwe lange afstandsroute (Airbornepad)

Rien de Schipper (coördinator), Kees van Hout, Martien van de Ven, Maurice Jansen, Els van der Voort, Jan Koning, Eef Berns, Jacqueline van Heek, Erik Jan Lous, Ad van Dorst en Bob Groeneveld

Gebiedsbeschrijvingen

Hoofdzakelijk vanwege corona is het animo bij de werkgroepleden om gebiedsbeschrijvingen te produceren zodanig gedaald dat er in 2021 geen nieuwe zijn afgerond. We hopen met z'n allen dat er in 2022 weer vaker bijeenkomsten mogelijk zijn.

Jos de Bruijn (coördinator), Rein Kieviet, Jannie Landa, Gerard Lijten, Femke Soontiëns en Claudia Stoldt

Duurzaamheid

Een belangrijk speerpunt van de werkgroep is het vergroten van biodiversiteit in de stedelijke omgeving. Stenen eruit, planten erin! In Eindhoven heeft de gemeente, samen met het initiatief "Adopteer een Straat", in het voorjaar planten geleverd en in het najaar volop biologische bloembollen geleverd zodat bewoners deze konden planten bij boomspiegels en geveltuintjes. Er worden steeds meer kleine tuintjes aangelegd in de openbare ruimte die bewoners zelf onderhouden. Basisschool De Trinoom in Eindhoven is begonnen met plannen voor het vergroenen van het speelplein. Het IVN heeft hierbij ondersteund en geadviseerd.

Ontluikende narcissenbollen bij een beplante boomspiegel

Ellen van Beek en Claudia Stoldt (coördinatoren), Jannie Landa, Jolanda Dekkers, Paméla Freriks, Femke Soontiëns en Heine van Maar.

Vogels

In 2021 is een beperkt programma uitgevoerd. Het bleek al snel dat excursies niet mogelijk zouden zijn. Eenieder heeft een eigen plan getrokken en is op eigen gelegenheid gaan vogelen.

Tegen de zomer bleken de maatregelen sterk versoepeld te worden. Daardoor konden we het voucher dat we nog vanuit 2020 over hadden voor een lang weekend in een groot huis in Drenthe eind juli/begin augustus invullen. We beleefden met 14 vogelaars een heerlijk weekend. We bezochten onder andere het Fochtelooërveen, het Dwingelderveld, het Lauwersmeer en de Dollard. Ondanks matige weersomstandigheden en een stevige autobotsing buiten onze schuld, konden we genieten van heel veel verschillende vogelsoorten. Met zoveel vogelaars is het altijd gezellig.

Daarna is er nog één excursie geweest, waar iedereen meteen op af kwam, de behoefte is dan groot om elkaar weer eens te zien.

Gelukkig werd de broedvogelinventarisatie een groot succes. Omdat het inventariseren in tweetallen of een iets grotere groep plaatsvindt met eigen vervoer naar de locatie, kon dit wel doorgaan. Op verzoek van Brabants Landschap kozen we voor Gijzenrooi en de Stratumse heide, beide aaneengesloten in het oosten van Eindhoven. We hebben samenwerking gezocht met IVN Geldrop, KNNV afdeling Eindhoven en een klein groepje die de aangeplante heggen in het gebied al enkele jaren tellen. De telling leidde tot 9 telrondes met tijdens iedere ronde 7 aparte telgroepjes, omdat Gijzenrooi en de Stratumse heide bij elkaar 350 ha groot is, veel te veel voor één telgroep. Alle gegevens konden op de site van Sovon ingevoerd worden. Theo, Gerard en Heine hebben vervolgens hard gewerkt aan een lijvig rapport, dat inmiddels op onze site staat. Op 21 oktober presenteerden we de resultaten in de Paardenstal in Geldrop, het onderkomen van IVN Geldrop, in het bijzijn van de gemeente Geldrop en Eindhoven, Brabants Landschap, de IVN afdelingen en het KNNV. Het was een leuke avond met veel waardering voor de samenwerking. We hebben uitgesproken vaker te willen samenwerken.

Aanbieding van het vogelrapport aan vertegenwoordigers van Brabants Landschap

Leden van de vogelgroep namen deel aan de wespdiëftelling in het Leenderbos en de PTT wintertelling op de Buikheide. In november kon tenslotte de planningsavond voor het programma voor 2022 toch doorgang vinden.

We functioneren in Veldhoven als een laagdrempelige vogelgroep, waar iedereen, met en zonder kennis bij kan aansluiten. We gaan met elkaar op stap, vaak per auto. De coördinator van de vogelgroep heeft contacten met het bestuur, andere vogelgroepen en met organisaties als Natuurmonumenten, Brabants Landschap en Staatsbosbeheer.

Heine van Maar (coördinator), Lambert Prüst, Martin van Dam, Gerben Helmes, Peter Janssen, Gerard Lijten, Mado Dalsem, Laura Noordam, Ans de Zeeuw, Theo Kampshof, Jan Koopsen, Hans Reitsma, Erwin Rikkers, Leonhard Schrofer, Corien van den Heuvel, Peter Buijsman, Wil Dijkhuizen, Jos de Bruijn, Saskia Verberne, Jacqueline van Heek, Tine Langerak, Frans Slegers, Ellen van Beek, Anne-Marie Stoop en Willy van Rijn

Planten

De plantenwerkgroep bestaat uit 16 leden. Voor het jaar 2021 stonden 14 activiteiten op het programma. Hiervan zijn er tot juli i.v.m. de geldende coronamaatregelen 6 afgelast. De afgelaste activiteiten zoals de daguitstap naar Zuid-Limburg hopen we in te kunnen halen in 2022. Vanaf juli vonden de activiteiten (wandelingen en inventarisaties) buiten plaats en in kleine groepen.

- Eind juni kreeg de plantenwerkgroep de vraag van de gemeente Veldhoven (Balder Ketelaars) om de planten in de bermen van de Heerbaan en de Oersebaan te inventariseren. Dit i.v.m. eventuele aanpassing van het maaibeleid. Hiermee zijn we in juli begonnen, vier keer met ongeveer 5 personen. Helaas bleek al snel door o.a. te weinig beschikbare personen in deze periode, dat de gegeven opdracht van 10 km bermonderzoek te veel was. Uiteindelijk zijn er 8 stukken van 100 meter (rechter-midden- en linker berm) onderzocht. Het verslag en inventarisatielijsten zijn uitgewerkt door Wim van de Ven en op te vragen bij de plantenwerkgroep. Dit is besproken met de gemeente en zij houden ons op de hoogte. Er zijn tientallen

verschillende planten en bijzondere en mooie exemplaren ontdekt, waaronder het Deens lepelblad, Oranje havikskruid, hertshoornweegbree en Brede wespenorchis.

Herfstwandeling in de Molenvelden

- Net als in 2019 en 2020 hebben we in augustus De Lage Velden/Molenbroek geïnventariseerd, op vraag van Gerry Dorrestein. Dit gebied is gelegen aan de kleine Beerze in Vessem en is een landbouw/weidegebied geweest, waarvan een aantal jaren terug een deel uitgediept is, om er een weidevogelgebied van te maken. Met bijna 100 gevonden planten (o.a. de Franse amarant en doornappel) en de vele koninginnenpages op de grote kattenstaart, was het een mooi begin om met een grote groep weer in de natuur te kunnen speuren.
- Een heidewandeling mag niet ontbreken. In september hebben we onder leiding van Marian en Harrie door de warme Stratumse Heide gelopen. Dit natuurgebied is een voormalig stuifzandgebied, dat in de jaren 30 van de vorige eeuw is beplant met grove den. Er is veel reliëf en een deel is ongemoeid gelaten en ontwikkelde zich tot heidegebied. In de Stratumse Heide liggen drie vennen:
 1. Het Kanunnikesven is genoemd naar de (eetbare) veenbes die hier vroeger veel voor kwam. Dit ven is een zogenoemd 'ringven'. In het ven ligt een drijvend eiland, dat bestaat uit levend hoogveen: een dik veenmospakket, dat zichzelf steeds ophoogt door aangroei aan de bovenzijde en afsterven aan de onderzijde.
 2. Het Rietven met een vrij kale oever en strandje.
 3. Het Karperven, dat verscholen ligt in het naaldbos en is voor een groot deel verland. Er zijn ongeveer 80 soorten planten gevonden, waaronder veel waterplanten en grassen.
- In het najaar hebben we met de plantengroep voor het eerst het natuurgebied Boktse Beemden bezocht o.l.v. Eugenie. Het gebied bevindt zich in het beekdal van de Dommel en werd vroeger voornamelijk als hooiland gebruikt. Een groot deel van dit nat gebied is open terrein en op afwisselende velden staat vee. De route langs de Dommel bracht ons bij de oude toren in Nederwetten. Het gebied wordt beheerd door de gemeente Eindhoven en heeft van 2003 t/m 2012 vegetatie- en flora-inventarisatie(monitring) laten uitvoeren door Ecologica (ecologisch onderzoeks- en

adviesbureau in Maarheeze). Dit om te kijken wat de effecten zijn van het lokale beheer zoals begrazing en vernatting. Hierbij zijn proefvlakken uitgezet, die we na overleg met Ecologica mochten betreden. Deze waren nu helaas onbegaanbaar, te drassig. Ecologica heeft het veldwerk steeds in mei/juni gedaan en dit gaan we in 2022 ook doen. Zo zijn o.a. volgens het verslag te vinden: holpijp, lange ereprijs, schildereprijs, wateraardbei waterviolier, deze laatste hebben we ook terug kunnen vinden. Verder nog van de 140 gedetermineerde soorten: Spaanse aak, veenwortel en stomphoekig sterrenkroos.

Wandeling langs de Dommel

- Eind oktober hebben we in Knegsel op een echte herfstige zaterdagmiddag voorgewandeld voor de publiekswandeling op zondag, o.l.v. Tineke en Agnes. Bijzonder waren de vele rechte koraalzwammen bij het oude kerkje, een rode kelkzwam en de heksenkringen van de nevelzwam.
- In het najaar heeft Frans ons rondgeleid door de Molenvelden en Landgoed de Grote Beek. De beukenlanen in de Molenvelden zijn prachtig in de herfst. Op het oog weinig planten te vinden, maar toch met o.a. overblijfselen van vele bremrapen nog 60 soorten kunnen noteren.

Van de meeste wandelingen is een verslag gemaakt dat in het Praatkruid terug te vinden is. Tijdens de wandelingen worden alle planten die we tegenkomen gedetermineerd en thuis worden de inventarisatielijsten uitgewerkt. De waarnemingen worden doorgegeven aan FLORON en de NDFF Verspreidingsatlas. Bij interesse zijn de lijsten en routes op te vragen bij de plantenwerkgroep. Ook is het altijd mogelijk om met een wandeling mee te gaan. Het programma voor 2022 is tijdens de jaarvergadering gemaakt, met o.a. inventarisatie-wandelingen door gebieden waarmee de werkgroep gebiedsbeschrijvingen bezig is

Eugenie Verstegen (coördinator), Lia Verhagen, Will Colsters, Dré Verhagen, Wim van der Ven, Marian Kessler, Harrie Kessler, Agnes Kok, Joke Verhallen, Mieke van den Hurk, Ad van Dorst, Dorina de Ruijter-Drop, Frans van den Berg, Frans Slegers, Ellen van Beek en Veronique Mogendorff

Water

Door corona weer geen standaard jaar voor de waterwerkgroep. De amfibieën-inventarisatie voor Natuurmonumenten, in het voorjaar, werd ook dit jaar niet uitgevoerd i.v.m. de

lockdown. Wel hebben we in de zomermaanden rondom enkele poelen geïnventariseerd, planten en insecten. Waarbij die poelen gekozen zijn die per fiets bereikbaar waren. Dit waren de poelen van de gemeente Veldhoven bij het Toterfout (waarbij ook enkele juvenielen van de alpenwater- en de kleine watersalamander werden aangetroffen) en de poelen van Natuurmonumenten bij het Dommeldal aan de Nagelmekerseweg. Voor het Ravon hebben we wel beekprikmonitoring kunnen uitvoeren, op vijf plaatsen in de Kempen. Aan de monitoring in de Dommel bij de Philipsvisvijvers zijn we niet toegekomen.

Monitoring van beekprikken in de Keersop

Naast beekprikken en vissen werden ook planten en insecten geïnventariseerd. Deze laatste twee direct op waarneming.nl ingevoerd. Beekprikken en vissen worden ingevoerd via het Ravon. Ook zijn we nog naar het voedselbos in Vessem geweest, waarvan Gerry één van de oprichters is.

Deze kleine modderkruiper laat zich goed bekijken

Met het Ravon is over de monitoring weer regelmatig overleg geweest. Met Natuurmonumenten was het rustig, we kregen wel regelmatig updates van wat er wel en niet mogelijk was voor de vrijwilligers. We hopen in het voorjaar van 2022 weer verder te kunnen gaan met de inventarisaties van de amfibieën, vooral bij de nieuw aangelegde poelen van enkele jaren terug. Die stonden op ons lijstje voor 2020 en hebben nu de hoogste prioriteit.

Plannen voor 2022

- Poelen inventariseren voor Natuurmonumenten, waarbij samen met de plantenwerkgroep de planten worden geïntroduceerd
- Poelen inventariseren bij het Toterfout voor de gemeente Veldhoven
- Poelen langs de Gender voor de gemeente Eersel
- Beekprikmonitoring voor het Ravon
- Landelijke slootjesdag IVN
- Voedselbos in Vessem beek inventariseren

In het najaar kregen we een aanmelding van een nieuw lid. In totaal zijn we toch nog 250 uur aan het werk geweest.

Tineke Lous (coördinator), Cees van der Leeuw, Dré Verhagen, Etje Hendriks, Gerry Dorrestein, Harrie Kessler, Sonja Schmidt, Victor Merison, Agnes Kok en Lucy Géhéniau

Vleermuizen

Dit jaar zijn we op pad geweest om vleermuizen te spotten, o.a. bij de Gijzenrooise Zegge (rosse vleermuis) en kasten te controleren.

Martien van de Ven controleert een vleermuiskast op gebruik

Enkele keren hebben leden van de groep advies en hulp aan particulieren gegeven. De kolonie dwergvleermuizen in Westerhoven bij de fam. van Son was weer aanwezig (ong. 40 stuks).

Dré Verhagen (coördinator), Gerard Lijten, Martien van de Ven en Ronnie Bijnen (extra ondersteuning)

Insecten

Het doel van de werkgroep in 2021 was meer ervaring te krijgen met het determineren van insecten. Ook dit jaar vielen een groot aantal activiteiten in de IVN-VEV tuin uit door de corona maatregelen en werden de bodemdiertjesdagen en de nationale bijendagen gecancelld.

We hebben op 4 dagen in de IVN-VEV tuin kunnen zoeken naar insecten om deze te determineren en te fotograferen. Er zijn op deze dagen in totaal 65 waarnemingen op waarneming.nl gezet. De bestede tijd in de IVN-VEV tuin is 24 uur.

Naar aanleiding van een vraag van de gemeente Veldhoven hebben we op 8 dagen de bermen van de Heerbaan en de Oersebaan geïnventariseerd op insecten. We hebben 6 bermtransecten onderzocht van elk 200 meter lang, waarvan 5 op de Oersebaan en 1 op de Heerbaan. We hebben gezocht naar insectensoorten die bloemen bestuiven. In totaal hebben we 317 waarnemingen op waarneming.nl gezet en 105 soorten gevonden. We vonden 2 gevoelige vlindersoorten van de rode lijst: bruin blauwtje en oranje zandoogje. Daarnaast hebben we 3 zeldzame soorten gevonden: breedbandgroefbij, ivoorwesp en knoopruidschildwants.

Insecten inventarisatie van bermen 2021 op de Heerbaan en Oersebaan in Veldhoven

Drie zeldzamen inheemse soorten volgens Waarnemingen.nl

Ivoorwesp Foto Wil Janssen Knoopruidschildwants Foto Wil Janssen Breedbandgroefbij Foto Riekje van de Ven

Titelpagina (deels) van het rapport over de bermeninventarisatie

Van deze inventarisatie, die we beschouwen als een beperkte nulmeting, is ook een verslag gemaakt voor de gemeente door Wil Janssen. Het totaal aantal bestede uren aan deze inventarisatie is 80 uur (44 uur in het veld en 36 uur gegevens verwerken).

Wil Janssen (coördinator), Etje Hendrikx, Ludy Aarts, Lucy Géhéniau en Riekje van de Ven

Documentatiecentrum

Evenals de voorgaande jaren heeft de werkgroep documentatiecentrum de bibliotheek gecontroleerd op de aanwezigheid van de in ons bestand opgenomen boeken. Helaas is er

ook dit jaar weer een aantal boeken zonder vermelding in de uitleenagenda meegenomen. Verder zijn er nieuwe boeken, werkstukken en andere documenten in de bibliotheek opgenomen. De boeken staan op onderwerp ingedeeld, waardoor het zoeken eenvoudiger is. Op de bibliotheekkast hangt een overzicht met de rubrieken, zodat eenieder er de weg kan vinden. Ook de index op de computer is weer bijgewerkt en voor iedereen toegankelijk.

De 'boekenwormen' van het documentatiecentrum aan het werk

Harrie Kesseler (coördinator), Dré Verhagen en Cees van der Leeuw

D'n Aard

In verband van overlast door hangjongeren (achtergelaten rommel, vernielingen) heeft het bestuur besloten om een hekwerk met afsluitbare poort tussen de kolommen aan de westzijde te plaatsen. Het project werd in de zomer uitgevoerd. Het effect was onmiddellijk zichtbaar.

Het nieuwe hekwerk met toegangspoort.

Daarnaast is de computer in de Haagwinde vervangen en de computer in de Jan van de Werfzaal geüpdatet. Ook is de verouderde beamer in de Haagwinde afgedankt, met de bedoeling die te vervangen door een grote monitor/TV.

In de CV-ketel is een defecte afdekkap vervangen tijdens het jaarlijkse onderhoud.

Paul Olijslagers (coördinator), Cees van der Leeuw, Ad van Dorst en Gerard Lijten

Ledenactiviteiten

Ook 2021 heeft door alle beperkende maatregelen geen bruisend verenigingsleven mogelijk gemaakt; geen nieuwjaarsreceptie, geen fysieke jaarvergadering, geen ledenweekend, geen fototentoonstelling.

Hopelijk geeft 2022 meer ruimte aan leuke, nuttige, gezamenlijke activiteiten.

Dré Verhagen (coördinator), Riekje van de Ven, Martien van de Ven, Erik Jan Lous en Tineke Lous

Projecten

Natuuractie(f)

Ook dit jaar hebben we weer met enkele groepen natuuronderhoud voor de gemeente Veldhoven gedaan.

Bij de Vlasroot zijn drie scholen geweest, die de opslag van kleine berkjes en dennetjes hebben weggehaald tussen de heideplanten. In totaal waren hier ruim 100 kinderen bij actief en 5 leerkrachten. Er kwamen ook ouders mee die meegeholpen hebben. Bij schoolklassen regelen we ongeveer 1 IVN-vrijwilliger voor elke 5 kinderen.

Vrijwilligers uit regionale bedrijven helpen met natuuronderhoud

Voor bedrijven hadden we dit jaar een nieuwe locatie: het terrein onder de hoogspanningsleiding aan de Turfweg in Veldhoven. De vegetatie moet hier laag blijven vanwege het risico op hoogspanningsoverslag naar bomen. Het is al jaren een gevecht om dat goed onder controle te krijgen. Nu heeft de gemeente Veldhoven gekozen om ezeltjes in te zetten om alle opslag van jonge boompjes tussen de heide weg te eten. Echter, de vegetatie was te hoog en weelderig voor de zes ezeltjes. Met 30 ASML-ers (twee groepen) en 18 mede-

werkers van Philips (via Samen voor Eindhoven) hebben we een flink stuk van het terrein toegankelijk kunnen maken voor de ezeltjes.

Er is door twee groepen afgezegd vanwege Coronamaatregelen.

Bij groepen uit bedrijven regelen we 1 IVN-er op de 15 personen met een minimum van twee. Vanuit het IVN waren ongeveer 18 mensen aangemeld in een pool. Uit deze pool hebben uiteindelijk 9 IVN-ers meegeholpen met de begeleiding.

Etje Hendriks (initiatiefnemer), Gerard Hofmans, Rien de Schipper, Anita Liebregts, Ab Stevels en Gerard Lijten

